

Regionstyrelsens arbetsutskott

Tid och plats	09:30-09.50, Vandraren, regionhuset i Kalmar
Beslutande	Angelica Katsanidou (S), ordförande Christer Jonsson (C), vice ordförande Malin Sjölander (M), vice ordförande, deltar på distans Mattias Adolfson (S) Martin Kirchberg (SD) Linda Fleetwood (V) Johanna Wyckman (L)
Tjänstepersoner	Ingeborg Eriksson, regiondirektör Ann-Sofie Dejke, kanslidirektör Johanna Schelin, hållbarhetschef Helena Berglund, beredskapsplanerare Moa Rosholm, regionsekreterare
Justering	Skер digitalt.
Paragrafer	117-118
Ordförande	Angelica Katsanidou (S)
Justerare	Malin Sjölander (M)
Sekreterare	Moa Rosholm

§ 117

Godkännande av föredragningslistan

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott godkänner föredragningslistan.

§ 118

Ärendenummer RS 2020/501

Yttrandet över delbetänkandet Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret (SOU 2020:23)

Beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott antar redovisat yttrande som sitt svar över remissen Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret (SOU 2020:23).

Yttrandet överlämnas till Socialdepartementet.

Reservation

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag.

Bakgrund

Var femte år beslutar riksdagen om en försvarspolitisk inriktningsproposition som ligger till grund för arbetet inom totalförsvaret under den kommande femårsperioden. Under hösten 2020 ska regeringen lämna en proposition för perioden 2021–2025. Detta delbetänkande utgör ett underlag till regeringens bedömning av vilka åtgärder som bör prioriteras inom hälso- och sjukvården som en del av det civila försvaret under denna period. Regeringen beslutade den 9 augusti 2018 att tillkalla en särskild utredare för att göra en översyn av hälso- och sjukvårdens beredskap inför och vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap samt lämna förslag på hur hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera denna typ av händelser långsiktigt bör utvecklas (dir. 2018:77). Genom tilläggsdirektiv beslutade regeringen den 14 november 2019 att utvidga utredningens uppdrag till att även omfatta åtgärder som behövs för att förebygga och hantera situationer med brist på läkemedel och hälso- och sjukvårdsmateriel under förhållanden då inte någon allvarlig händelse i övrigt påverkar försörjningen. I delbetänkandet redovisas utredningens analys av de förslag till inriktning för hälso- och sjukvården som en del av det civila försvaret som Försvarsberedningen, Försvarsmakten och MSB har lämnat.

Synpunkter

Region Kalmar län bedömer remissen väldigt omfattande, detaljrik och högst relevant. Följande synpunkter är särskilt viktigt att betona i remissen:

- För att underlätta beredskapsplaneringen och för att tydliggöra för allmänheten vad den kan förvänta sig av hälso- och sjukvården, även då den är utsatt för extrem belastning, behöver det anges vilken hälso- och sjukvård som ska kunna utföras även i händelse av fredstida kriser eller vid krig. Detta måste gälla nationellt och ska inte bedömas olika i olika regioner. Detta ligger i linje med en förväntad jämlik vård.

- Vid kris, höjd beredskap och krig kommer alla delar av vårdkedjan överlag att behöva göra betydligt mer än man gör i vardagen. Regionernas krigsorganisation bör omfatta hela vårdkedjan från prehospital vård till högspecialiserad vård samt primärvård och tandvård. I krigsorganisationen ska därför de funktioner och aktiviteter finnas som krävs för att regionen ska upprätthålla den av statsmakterna angivna förmågan i planeringsinriktningarna. Samverkan mellan regioner och kommuner är särskilt viktiga.
- Socialstyrelsen anger att sjukvården i höjd beredskap och krig, ska kunna dubblera antalet fysiska vårdplatser jämfört med ett normalläge i fredstid, med en bemanning som är möjlig under sådana förhållanden. En dubblering skulle kunna medföra att annat, felaktigt, prioriteras ned. Bättre att styra mot att respektive region ska kunna omhänderta x antal traumaskadade och x antal övriga.
- Det finns betydande vinster med att på nationell nivå samordna vissa strategiska försörjningsrelaterade frågor i stället för att aktörer i olika sektorer i samhället skapar separata lösningar för detta. Region Kalmar län ser positivt på att utredningen anser att regeringen bör överväga om en sammanhållande funktion för samhällets försörjningsberedskap bör inrättas. Förväntningarna måste vara tydliga om hur försörjningsansvaret ser ut gällande omsättningslager och vilken beredskap som ska finnas såväl regionalt som nationellt.
- Kunskapen i katastrofmedicin har minskat under senare år. I kombination med den ökade specialiseringen inom sjukvården har det medfört att det på många håll saknas personal med generella kunskaper att hantera stora skadefall utanför sitt eget specialistområde. Att hälso- och sjukvårdspersonal har grundläggande kunskaper i katastrofmedicin är en förutsättning för en fungerande krisberedskap och för befolkningens säkerhet och trygghet i krig.
- Det behövs nationellt stöd i form av vägledningar som tydligt pekar på vad som är skyddsvärt och vilka minimikrav som ska gälla på hälso- och sjukvården. Detta stärker även informations- och driftsäkerheten i vardagen.
- Region Kalmar län saknar diskussionen om att även biogasproducenter ska anses som samhällsviktig verksamhet. Då offentliga aktörer i Sverige idag går mot fossilfria transporter måste även biogasproducenter med flera klassas som samhällsviktig verksamhet. Det är även en förutsättning för omställning av ambulansfordon. Kollektivtrafiken är avgörande för samhällets funktionalitet och vid höjd beredskap skulle fordonen utgöra en viktig resurs för storskalig evakuering och kunna anpassas för sjuktransporter.
- De två separata överenskommelserna om regionernas arbete med civilt försvar medför praktiska och administrativa problem och bör sammanföras till en samlad flerårig överenskommelse.

Alla åtgärder som behöver planeras och genomförs för att skapa en robust hälso- och sjukvård i kris och krig, från såväl kompetenshöjande åtgärder

som investeringar i infrastruktur och utformning av lokaler och lager, kräver omfattande ekonomiska resurser. En omställning kräver därför tydliga och långsiktiga ekonomiska stöd för att realiseras i såväl region som kommun.

Överläggning

Christer Jonsson (C) och Malin Sjölander (M) föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott ska anta redovisat yttrande som sitt svar över remissen Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret.

Martin Kirchberg (SD) redovisar följande tilläggsförslag till yttrandet enligt nedanstående punkter a)-e) samt ändringsförslag enligt punkten f).

- a) ”I avsnitt 8.6 är det nödvändigt att tydligare redovisa och analysera de sannolika konsekvenserna vid olika typer av kris- eller krigssituationer, inklusive ett under längre tid avspärrat Sverige, av de olika alternativ för lagrings- och tillverkningsberedskap som diskuteras i texten. Likaså behövs en tydligare redovisning av vad som krävs för att nå upp till en ändamålsenlig lagrings- och tillverkningskapacitet för olika typer av aktiva substanser, läkemedel, sjukvårdsmateriel och skyddsutrustning vid respektive typ av kris- eller krigssituation.
- b) Utredningen bör inte, som nu (s. 176), förutsätta att tillverkning av läkemedel i beredskapssyfte eller vid en större kris eller ett krig enbart ska ske i situationer när ordinarie läkemedelsförsörjning inte fungerar och godkända läkemedel inte är tillgängliga. Istället ska utredningen redovisa vilken tillverkning av läkemedel, sjukvårdsmateriel och skyddsutrustning som krävs för att nå upp till en ändamålsenlig beredskap och för att kunna försörja sjukvården under en längre kris eller ett krig. Detta ska även innefatta möjligheten till tillverkning i beredskapssyfte under normalläge.
- c) Utredningen bör utförligare redovisa konsekvenserna av den EU-rättsliga regleringen av läkemedlen, som kort refereras till på s. 154-155, s. 176 och s. 236-237, då det gäller tillverkning av läkemedel i syfte att stärka beredskapen och i en kris- eller krigssituation.
- d) Utredningens ståndpunkt att ett sammanhållet system för lagerhållning av läkemedel och sjukvårdsmateriel ska kunna anpassas efter rådande ekonomiska ramar (s. 155) väcker frågor. Utredningens uppgift är att presentera underlag för vad som krävs för en ändamålsenlig sjukvård i en kris- eller krigssituation, men inte att lämna utrymme för möjligheten att kompromissa med detta uppdrag utifrån storleken på ekonomiska ramar.
- e) Elförsörjningen är avgörande för att sjukvården ska fungera. Sveriges elnät har under de senaste åren blivit allt mindre robust, bl.a. genom lokal inkoppling av ett stort antal intermittenta kraftkällor som sol- och vindkraftverk. Kortare elavbrott kan klaras med reservkraft, men längre avbrott i den allmänna elförsörjningen kan förväntas bli vanligare framöver, trots fredstid. Utredningen behöver mer uttömmande belysa denna problematik, både konsekvenserna vid en allvarlig kris- eller krigssituation och vad som krävs för att nå upp till en tillräckligt hög nivå av robusthet då det gäller sjukvårdens elförsörjning i allmänhet.

Sverigedemokraterna yrkar vidare att:

- f) Tredje punkten som föreslås i yttrandet stryks och istället ersätts med följande lydelse: ”Region Kalmar län finner ambitionsnivån att i höjd beredskap och krig kunna dubblera antalet fysiska vårdplatser jämfört med ett normalläge i fredstid rimlig och att detta mål bör anses som en miniminivå”.

Ordförande frågar om regionstyrelsens arbetsutskott vill bifalla Martin Kirchbergs tilläggsförslag eller avslå desamma. Hon finner att regionstyrelsens arbetsutskott avslår tilläggsförslagen.

Därefter frågar hon om regionstyrelsens arbetsutskott vill bifalla Christer Jonsson med fleras förslag eller Martin Kirchbergs ändringsförslag. Hon finner att regionstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med Christer Jonsson med fleras förslag.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad den 12 juni 2020
2. Sammanfattning av remissen Hälsa- och sjukvård i det civila försvaret SOU 2020:23

Protokollsutdrag till: Socialdepartementet, Regionstab Hållbarhet och säkerhet

Signatursida

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

Namn	Moa Rosholm
Datum & Tid	2020-08-13 13:02:53 +02:00
Identifikationstyp	SMS (+46730937054)
Identifikations-id	e9af575bd8da41bc8de5b10f6a4976ff

Namn	Angelica Katsanidou
Datum & Tid	2020-08-13 13:28:15 +02:00
Identifikationstyp	SMS (+46706688412)
Identifikations-id	0c588ccf317944ba83146ae9462a5d80

Namn	Malin Sjölander
Datum & Tid	2020-08-13 15:11:29 +02:00
Identifikationstyp	SMS (+46704828220)
Identifikations-id	f4677abceb094948a8a672c8e3ef1d25

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)